

## ČEPINSKA LOZA OBITELJI ADAMOVICH (terenski zavičajni projekt u izvannastavnoj aktivnosti povijesti)

Slavica Ćosić, nastavnica hrvatskog jezika  
OŠ Vladimira Nazora, Čepin, Hrvatska

### Sažetak:

Članak razmatra model rada na terenskom istraživačkom projektu u izvannastavnoj aktivnosti povijesti učenika osnovne škole. Povjesničari su u šk. god. 2009./10. proveli samostalno terensko istraživanje vezano uz 300 godina postojanja i djelovanja plemićke obitelji Adamovich u Čepinu i Osijeku. Nakon provedbe projekta napravljena je kritička analiza cjelokupnog tijeka rada na projektu. Istraživanje je sintetizirano u eseju za Županijsko natjecanje iz povijesti, Power Point prezentaciji za javno prikazivanje rezultata višemjesečnog istraživanja te izradi plakata za javnu izložbu izvan škole. Učenici su sposobni za aktivno, samostalno i timsko učenje, a projektna nastava obogaćuje školsko iskustvo i daje mu novu kvalitetu.

**Ključne riječi:** esej, javno izlaganje, projekt, samoprocjena postignuća, samostalno istraživanje.

### Uvod

Temelje za današnji izgled i razvoj Čepina udarila je plemićka obitelj Adamovich. Stoga smo je odlučili temeljito istražiti jer su upravo ove školske godine velike obljetnice između 200 i 300 godina vezane uz obitelj Adamovich i Čepin. Sve to bio je dovoljan razlog za odabir naše istraživačke teme. Cilj projekta bio je objediniti podatke o našoj čepinskoj lozi i istražiti ima li još uvijek živih potomaka i gdje su.

Projekt su se proveli u 3 glavne etape: pripremanje za rad, rad na projektu i refleksija.

### ETAPE ISTRAŽIVAČKOGA PROJEKTA

#### PRIPREMANJE ZA RAD NA PROJEKTU

#### PRONALAŽENJE TEME

Učenici 8.a razreda naglasili su važnost teme, ove 2010. godine, zbog velikih jubileja vezanih uz obitelj Adamovich: 210. obljetnica utemeljenja čepinske loze Adamovicha, 240. obljetnica dobivanja plemićkog naslova Čepinski ili de Csepin, gradnje obiteljske kapelice Presvetog Trojstva u Čepinu, provođenja urbara carice Marije Terezije u Čepinu i 300. obljetnica dobivanja plemstva.

Nama je to bio dovoljan razlog da istražimo sve što možemo o obitelji Adamovich.

#### FORMULIRANJE CILJA

Samo po sebi se nametnulo glavno istraživačko pitanje - *Ima li danas još uvijek živih potomaka obitelji Adamovich i gdje su?* Također smo željeli doznati *koji Adamovich je najvažniji za razvoj Čepina, koji je najpoznatiji u Hrvatskoj, a koji u svijetu?*

Cilj nam je bio izraditi obiteljsko stablo čepinske loze Adamovicha uz pomoć učitelja likovne kulture i informatike u našoj školi.

Dogovorili smo i ostale teme koje će istražiti:

1. Nastanak i prošlost Čepina
2. Podrijetlo obitelji Adamovich
3. Ivan Kapistran I. Adamovich
4. Čepinska loza obitelji Adamovich
5. Bela Adamovich
6. Izgradnja crkve Presvetog Trojstva u Čepinu

#### PLANIRANJE

Vrijeme za provedbu projekta bilo je od početka šk. god. 2009./10. do početka veljače 2010. s obzirom da smo samostalni istraživački rad učenika željeli prikazati na Županijskom natjecanju iz povijesti u Osijeku u ožujku 2010. g.

Zajedno smo dogovorili socijalne oblike rada i način prikupljanja podataka: pronaći postojeću literaturu, posjetiti, intervjuirati i razgovarati sa župnikom crkve Presvetog Trojstva u Čepinu.

U realizaciji projekta primjenjivali smo različite oblike rada: najčešće je to bio *terenski izlazak skupine, fotografiranje, razgovori i intervjui s kazivačima, prikupljanje podataka iz literature i župskih spomenica, sređivanje podataka, pisanje eseja, izrada prezentacije i plakata za javnu izložbu.*

Učenice su dobile gotov okvirni plan projekta prema prijedlogu grupe autora iz knjige *Projektno učenje* (prilog 1, str. 129 ) koji je na kraju projekta izgledao ovako:

<b>OKVIRNI PLAN PROJEKTA</b>	
<b>Tema projekta:</b> Čepinska loza obitelji Adamovich	
<b>Opći ciljevi:</b> Što projektom želimo postići? Upoznati prezentacijom i izložbom mještane Čepina s našom temom.	
<b>Razred:</b> 8. osnovne škole	<b>Šk. godina:</b> 2009./10.
<b>Posebni ciljevi:</b> Promicati povezivanje škole i okoline, njegovanje zavičajne baštine, razvijanje sposobnosti promatranja, opisivanja, logičkoga mišljenja i zaključivanja, razvijanje kritičkoga čitanja i bilježenja podataka; poticati kreativan individualan i timski rad, te komunikacijske vještine; uočiti vrijednost tradicije i bogate prošlosti svoga mjesta i škole.	
<b>Socijalni oblici rada:</b> rad u paru, grupni, individualni	
<b>Predmeti u kojima se ostvaruje projekt:</b> povijest, informatika, hrvatski jezik, likovna kultura.	
<b>Teme pojedinih skupina:</b> Nastanak i prošlost Čepina, Podrijetlo obitelji Adamovich, Ivan Kapistran I. Adamovich, Čepinska loza obitelji Adamovich, Bela Adamovich, Izgradnja crkve Presvetog Trojstva.	

## RAD NA PROJEKTU

#### PRIKUPLJANJE PODATAKA

Uvijek prvo krenemo od naše školske knjižnice u *pronalaženje literature* o našoj temi, zatim posjetimo mjesnu knjižnicu i nakon toga Državni arhiv u Osijeku i Muzej Slavonije u Osijeku posebno odjel hemeroteke.

Došli smo do podataka i od *živih svjedoka i potomaka obitelji*, a nadopunili smo i podacima s *interneta* za obitelj u Beču. Usmeni kazivač bio nam je maturant Klasične osječke gimnazije Hrvoje Pavić, bivši član naše povijesne skupine. Uz njegovu smo pomoć stupili u kontakt s barunom Nikolom Adamovichem de Csepim u Zagrebu i doznali dragocjene podatke o rodoslovlju obitelji, dosad nigdje objavljene.

Usput smo *snimali našim digitalnim aparatima* dozvoljene dokumente, karte, izvore, nadgrobnne ploče i postojeće zgrade ili mjesta na kojima su se nekada nalazile kuće obitelji Adamovich.

#### OBRADA PODATAKA

Najteže je od prikupljenih podataka izdvojiti najbitnije i napisati esej prema zadanim propozicijama. Nemaju svi učenici jednako smisla za pisanje eseja, ali je važno da svi napišu najbolje što znaju i izraze svoje osjećaje. Nakon toga se najvrjednije sintetizira u zajednički esej. Učenici "nadareni" za izradu prezentacije odabiru slike i stvaraju slajdove.

I esej i prezentacija moraju biti gotovi do Školskog i Županijskog natjecanja u Osijeku.

#### PREDSTAVLJANJE REZULTATA RADA

Školsko se natjecanje ne organizira jer nema zainteresiranih učenika ili skupina za natjecanje iz povijesti sa samostalnim istraživačkim radovima. Rezultate svoga rada prikažemo Power Point prezentacijom učenicima osmašima na satu povijesti što nam ujedno bude generalna proba pred nastup u Osijeku.

Povjesničari su nastupili na Županijskom natjecanju iz povijesti u Osijeku i zauzeli 2. mjesto. Prikazali su svoj istraživački projekt na Učiteljskom vijeću naše Škole za crkveni god 11. VI. 2009. Svaki nastup popraćen je izložbom na plakatima koja će biti postavljena i u našoj Školi za Dan škole.

## REFLEKSIJA

#### GRUPNA PROCJENA

S obzirom da učenici rade miniprojekte i normalne projekte iz povijesti od 5. razreda, sposobni su samostalno vrednovati grupni i svoj osobni rad.

Ovaj put su dobili upitnike nakon rada na projektu kako bi lakše procijenili postignuća, odgovarajući na niz pitanja (prilog 3 iz knjige *Projektno učenje*, str. 131 ).

Najbitnije je da su se u skupini osjećali izvrsno, da im je projekt bio zanimljiv, da su upoznali nove metode komunikacije, razmijenili iskustva i učili timski raditi. Čak bi željeli još raditi na toj temi, primjerice istražiti Adamovichev Gospodarski pravilnik ili Adamovichevu oporuku s Kodicileom. Svakako bi trebalo posebno istražiti i tenjsku lozu čepinske obitelji Adamovich što i jest naš prijedlog za daljnja istraživanja.

#### SAMOPROCJENA

Samoprocjena potiče kritičko procjenjivanje vlastitoga rada i rada drugih. Ako učenici procjenjuju učinjeno i vrednuju svoj rad, dobivamo povratnu informaciju o radu na projektu (prilog 2 iz knjige *Projektno učenje*, str. 130 ).

Projekt im se svidio, misle da su postigli najbolje što mogu, primjenjivali su različite pristupe u radu, ali naglašavaju da još uvijek trebaju pomoć učiteljice u svom radu. Naravno da žele pokazati svoj rad drugima.

Najvažnije je da su poboljšali svoje vještine u odnosu na prošlu godinu i to: način istraživanja, pisanje eseja, komunikaciju i izradbu prezentacije. A to su i inače osobe u kojima su jako dobri. Znači, usavršavaju se i napreduju u svom radu. Željeli bi poboljšati vještinu pravljenja plakata za izložbe i smanjiti osjećaj straha i treme prije javnog nastupa, tj. izlaganja svog projekta odnosno prezentacije.

## ZAKLJUČAK

Samostalno istraživanje učenika pretpostavlja motivaciju, poticaj i pomoć u radu, ali cilj nije faktografsko znanje već razumijevanje povijesti. Povijest im je pomogla da bolje razumiju prošlost, a projekt učenje u izvornoj stvarnosti. Tako se njeguje jedan od osnovnih pedagoških ciljeva – ljubav prema zavičaju i njegovoj baštini.

Prijeko potrebne životne vještine – komunikacijske i rad u timu – razvijaju se u najvećoj mjeri. Uvježbavaju se i terenske metode rada karakteristične za nastavu povijesti: opažanje (zapisivanje, fotografiranje, snimanje) i otkrivanje (intervjui).

Izabiranje izvora, analiziranje, uspoređivanje i vrednovanje neophodno je za cjeloživotno učenje što nam također omogućuje rad na povijesnim izvorima: pisanim, slikovnim, materijalnim ili usmenim.

Primjenom projektne metode učenje postaje uspješnije, učenik je aktivniji i "obrazovanje je okrenuto učeniku". Tako će se lakše snaći u budućem radnom procesu jer "danas poslodavci očekuju stručnjake koji samostalno rade, odlučuju o izboru strategija, metoda i postupaka kojima će postizati ciljeve, kao i da su osposobljeni za rad u različitim socijalnim oblicima (individualnome, tmskome)". (Munjiza, 2007. ).

## IZVORI

Državni arhiv Osijek, Kutija, Vlastelinstva, br. 127/1955 Codicillus primus; Kut.66 Po 127/1955.; original Karta Adamovichevog posjeda i pečat iz 1832. g.

Perčić, Ljerka, "Bela Adamović (1856. – 1934.)", u Anali Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku, svezak 20, 2004.

Internet: [http://de.wikipedia.org/wiki/Ludwig\\_Adamovich\\_senior](http://de.wikipedia.org/wiki/Ludwig_Adamovich_senior) (posjećena 11.XII. 2009. )

Internet: [http://de.wikipedia.org/wiki/Ludwig\\_Adamovich\\_junior](http://de.wikipedia.org/wiki/Ludwig_Adamovich_junior) (posjećena 11.XII. 2009.)

## KAZIVAČI

Nikola barun Adamovich de Csepin Zagreb, vitez habsburškog reda Zlatnog runa i veleposlanik Suvrenog malteškog reda za Republiku Hrvatsku

Mrvoje Pavić iz Čepina, maturant Klasične gimnazije u Osijeku

## LITERATURA

Munjiza, E., Peko, A., Sablić, M. (2007. ). Projektno učenje. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet, Učiteljski fakultet u Osijeku.

### PREPORUČENA LITERATURA

Delić, Đ. (2007). Projekt u nastavi povijesti. *Napredak*, 148 (2).

Dryden, G. i Vos, J. (2001). *Revolucija u učenju*. Zagreb: Educa.

Erceg, I. i Kapistran Adamović, I. (1996). Javni djelatnik, veleposjednik i ekonomist, pregled ekonomsko-povijesnog razvitka (18. st. ), Osijek.

Ivić, V. i Pavličević, A. (2007). Kako podijeliti krivnju ili suradničko ocjenjivanje grupnoga rada. *Život i škola*, 17 (1 ).

Klippert, H. (2001). *Kako uspješno učiti u timu*. Zagreb: Educa.

Marzano, R., Pickering, D. i Pollock, J. (2006). *Nastavne strategije (kako primijeniti devet najuspješnijih strategija)*. Zagreb: Educa.

Obad-Šćitaroci, M. i Bojanić Obad-Šćitaroci, B. (1998). *Dvorci i perivoji u Slavoniji od Zagreba do Iloka*. Zagreb: Šćitaroci, d.o.o.

- Pavić, H.. i Šušak, M. (2008). *Čepinska sjećanja*. Vlastita naklada – Hrvoje Pavić, Čepin.
- Poljak, S. i Jagić, S. (2008). Nastava povijesti u OŠ Ivana Kukuljevića Sakcinskog u Ivancu. *Povijest u nastavi*, 12.
- Rendić Miočević, I. (2000). *Učenik – istražitelj prošlosti*. Zagreb: Školska knjiga.
- Sršan, S. (1988). Povijest Čepina poslije odlaska Turaka 1867 – 1941. godine. U: Ambroš J. (ur.), *200 godina školstva u Čepinu od 1787. - 1987.*, Osijek: Osnovna škola „Josip Cazi“, Čepin.
- Sršan, S. (1993). *Osječki ljetopisi 1686. – 1945.*, Osijek: Povijesni arhiv u Osijeku.
- Sršan, S. (2009). *Vojno dobro, Komorsko dobro, Vlastelinsko dobro*, Čepin.
- Stradling, R. (2003). *Nastava europske povijesti XX. stoljeća*. Zagreb: Srednja Europa.
- Stradling, R. (2005). *Multiperspektivnost u nastavi povijesti*. Zagreb: Srednja Europa.
- Terhart, E. (2001). *Metode poučavanja i učenja*. Zagreb: Educa.
- Trškan, D. (2007). Terenski rad u nastavi povijesti – učenje metodom otkrivanja. *Povijest u nastavi*, 2 (10).

### **The Čepin Branch of the Adamovich Family Tree (a field trip research project and extra-curricular activity of the „Historians“)**

**Abstract:** The article describes a way of conducting a field trip research project during the extra-curricular activity called the Historians with primary school students. In the school year 2009/2010, the Historians conducted a student research project and went on a field trip to explore the 300-year existence of the noble family Adamovich in the area of Čepin and Osijek. After the project, a critical analysis of this experience was made. The process of student research and their results were presented in a form of an essay for the County Competition in History, a Power Point presentation was made for public display of the results at school, and posters were made for a public exhibition outside the school. Students showed that they are capable of active, individual and cooperative learning, and the project as a teaching method enriches the school experience by adding a new quality feature.

**Keywords:** essay, public presentation, project, self-evaluation, student research

### **Die Čepiner Linie der Familie Adamovich (ein lokalgeschichtliches Feldprojekt in außerschulischer Aktivität im Geschichtsunterricht)**

**Zusammenfassung:** In diesem Beitrag wird das Arbeitsmodell am Feld-Forschungsprojekt in außerschulischer Aktivität im Geschichtsunterricht in der Grundschule beschrieben. Die jungen Historiker haben im Schuljahr 2009/2010 eine selbstständige Feldstudie im Zusammenhang mit dem 300-jährigen Bestehen und der Tätigkeit der Adelsfamilie Adamovich in Čepin und Osijek durchgeführt. Nach der Durchführung des Projekts wurde eine kritische Analyse des gesamten Arbeitsverlaufs am Projekt erstellt. Die Studie wurde in einem Essay für den Gespanschaftswettbewerb aus der Geschichte, einer Powerpoint-Präsentation für die öffentliche Präsentation der Ergebnisse der monatelangen Forschung und für die Erstellung von Plakaten für die öffentliche Ausstellung außerhalb der Schule zusammengefasst. Die Schüler sind in der Lage, aktiv, selbstständig und im Team zu lernen, und der Projektunterricht bereichert die Schulerfahrung und gibt ihr eine neue Qualität.

**Schlüsselbegriffe:** Essay, öffentliche Präsentation, Projekt, Selbstevaluation, selbstständige Forschung.